

Grup Balear d'Ornitologia
i Defensa de la Naturalesa

Nota de premsa

C/Manuel Sanchís Guarner, 10
07004 Palma
T +34 971 49 60 60
F +34 971 49 60 78
info@gobmallorca.com
www.gobmallorca.com

Dijous, 23 de setembre de 2010

El GOB i l'Obra Social de "Sa Nostra" publiquen el nou Atles dels aucells nidificants de Mallorca i Cabrera

Aquest treball es converteix en el principal referent pel que fa al coneixement de les poblacions d'aus a Mallorca

Acaba de sortir publicada la que, durant els propers anys, serà una obra de referència sobre l'ornitologia a Mallorca: el nou *Atles dels aucells nidificants de Mallorca i Cabrera*.

Els atles d'aucells nidificants constitueixen valuosos estudis biogeogràfics que mostren sobre la representació gràfica d'un territori les àrees de nidificació de les diverses espècies ornítiques presents. Normalment es subdivideix el territori mitjançant una retícula (en el nostre cas de 5 x 5 quilòmetres), i a cada quadrat resultant s'hi indica el règim de nidificació (segura o possible) de cada espècie. La informació proporcionada per aquests estudis resulta extremadament valuosa a l'hora de planificar i portar a terme una gestió mediambiental correcta, ja que moltes de les espècies estudiades requereixen unes condicions biotòpiques i ecològiques ben concretes, i constitueixen així uns excel·lents bioindicadors de la tipologia i la salut dels nostres ecosistemes. Per això, l'any 1997 el GOB publicà el primer *Atles d'aucells nidificants de Mallorca i Cabrera*, que recollí informació del període 1982-1993.

Les poblacions d'aus són, però, bastant dinàmiques, i amb els anys en canvien les distribucions sobre el territori i fins i tot apareixen noves espècies (o en desapareixen). És per això que convé actualitzar periòdicament aquesta base informativa. Conseqüentment, l'any 2003, gràcies al suport econòmic de la Fundació "Sa Nostra" es començà l'elaboració d'un nou atles d'aus nidificants de Mallorca. Així, al llarg del període 2003-2007, i gràcies a la feina de molts ornitòlegs, s'han recollit més de 15.000 observacions de comportaments reproductius de 115 espècies diferents (109 autòctones i 6 exòtiques). Aproximadament un terç de les 352 espècies observades fins ara a Mallorca són reproductores.

La quantitat d'espècies localitzada no és homogènia arreu de l'illa. Hi destaquen sobretot els quadrats que comprenen zones humides (zones de s'Albufera, s'Albufereta, el Salobar) que són les àrees amb més diversitat d'aus, que superen les 60 espècies diferents. A l'altre extrem hi tindriem alguns quadrats litorals, que comprenen poca superfície terrestre i, per això, tenen un baix nombre d'espècies reproductores.

Pel que fa a les espècies més ben distribuïdes a Mallorca, podem citar el xoriguer (*Falco tinnunculus*), la mèrlera (*Turdus merula*) o el teulader (*Passer domesticus*), entre altres. El busqueret de cap negre (*Sylvia melanocephala*), és l'espècie més estesa a Mallorca, present al 97% dels quadrats estudiats. Pel que fa a la distribució menys nombrosa, l'oronella coarrogenca (*Hirundo daurica*), el rupit (*Erithacus rubecula*) o el bec d'alena (*Recurvirostra avosetta*) només s'han localitzat a un quadrat com a reproductores segues.

En relació amb l'atles anterior (1982-1993), s'han localitzat vint-i-una noves espècies nidificants, de les quals quatre són espècies exòtiques i/o introduïdes que probablement no passaran de reproductors accidentals. Són l'oca d'Egipte (*Alopochen aegyptiacus*), l'ànnera muda (*Cairina moschata*), l'ànnera canyella (*Tadorna ferruginea*) i el minà (*Acridotheres tristis*). Altres cinc són espècies amb reproducció accidental o, fins ara, molt escassa: la cetla blanca (*Anas querquedula*), la rosseta (*Marmaronetta angustirostris*), l'arpella cendrosa (*Circus pygargus*), l'oronella coarrogenca (*Hirundo daurica*) i el rupit (*Erithacus rubecula*). Les altres deu espècies han format poblacions més o manco estables o fins i tot en creixement evident: el cullerot (*Anas clypeata*), el soterí gros (*Podiceps cristatus*), el toret (*Ardeola ralloides*), l'esplugabous (*Bubulcus ibis*), l'agró blanc (*Egretta garzetta*), la fotja banyuda (*Fulica cristata*), la llambritja (*Sterna hirundo*), el busqueret roig (*Sylvia undata*), la senyoreta (*Aegithalos caudatus*) i el gorrió barraquer (*Passer montanus*). Entre les espècies ja presents l'any 1993, destaca per la seva evolució territorial i demogràfica el cas de la tórtora turca (*Streptopelia decaocto*), que ha passat de localitzar-se en només tres quadrats de 10x10 Km a ocupar ara pràcticament tota l'illa llevat d'algunes zones de muntanya. A l'altre costat, algunes espècies com la cotorra de pit gris (*Myiopsitta monachus*) i l'abellerol (*Merops apiaster*) presenten distribucions més reduïdes per haver desaparegut d'algunes localitats. Finalment, tres espècies localitzades com a nidificants en el període 1982-1993 no s'han localitzat com a tals en el període 2003-2007: el falconet (*Falco subbuteo*), la gavina d'hivern (*Larus ridibundus*) i el vitrac barba-roig (*Saxicola rubetra*). En els tres casos eren espècies que s'havien reproduït de forma excepcional.

L'aparició de noves espècies nidificants en relació a l'anterior Atlas, així com els canvis en la distribució d'algunes que ja hi eren presents (i han augmentat o minvat) ens indica que les poblacions d'aus són molt dinàmiques. Aquest dinamisme pot estar fonamentat sobre causes molt diverses (canvis en els hàbitats naturals o agraris, aplicació de mesures de gestió conservacionista, destrucció de colònies de cria, introducció o colonització d'espècies, etc.). La investigació d'aquest dinamisme ens pot ajudar a entendre millor com funcionen els sistemes naturals i a adoptar mesures per tal de mantenir o recuperar la biodiversitat.

Des del GOB volem agrair la col·laboració de "Sa Nostra" per fer possible la realització d'aquest ambiciós treball, per tal que tots els ciutadans puguin conèixer millor les nostres aus nidificants.